

Кийт Робъртс

Госпожа Байръс и драконът

Градината беше продълговата и малка, павирана в по-голямата си част. Неравните плочи бяха положени без циментова замазка; растящите между тях цветя бяха поддържани умело. Лайкучка, декоративна мащерка, детелиноподобно растение с тъмни листа. В късното лято семенниците му, досущ като малки мидени черупки, на каквито приличаха, започваха да избухват; само бризът да ги полюшнеше и те скачаха в унисон, чуваше се звук като тънички мускетни изстрели, когато зарядът се освобождава. Веднъж така стресна Дракона, когато го подуши – той избяга със съскане и изчезна под градинската барака. Увит около себе си, лежеше и прелестните му тъмнокехлибарени очи светеха трескаво; но не го преследваха. С времето дишането му постепенно се успокои.

Отстрани в градината, между пътеката и ниските стени, които я ограждаха, тесните лехи бяха нападнати от плоски розетки на Лондонска гордост. В сезона на цъфтеж растенията пращаха нагоре букет нежни цветни стебла; множеството мънички цветчета приличаха на мъгла от най-бледо розово, осеяно със синьото на незабравките, които още удържаха фронта. Госпожа Байръс се изкушаваше да разрези нахалния нашественик, но в края на краищата му позволи да остане. Тук му беше мястото; също както и на Дракона всъщност.

В средата на градината имаше кръгло изкуствено езерце с кои – беше удоволствие за госпожа Байръс да седи вечер на каменния ръб и да пуска бисквитени трохи на дебелите сладки рибки. Многоцветните им перки лениво мърдаха, забързваха се само докато ухапят и глътнат, после се връщаха към бавните си обиколки. Пътят, който изминаваха, се повтаряше безкрайно, но цветните мотиви никога не бяха еднакви. Въздушната помпа тихичко бълбукаше, капки пръскаха от купата на мъничкия фонтан; жената откриваше, че мислите ѝ се отнасят надалеч, безцелни като рибите, към далечни хора и земи. В крайна сметка изстиващият въздух я връщаше в действителността; тя загръщаше по-плътна вълнената жилетка около раменете си, тръгваше към къщата и кротко затваряше вратата.

Рибите интригуваха и Дракона. Той приклякаше с люлееща се шия и пляскаща опашка, съзерцаваше парапета над него. Приготвяше се за отскока и тупването, с които най-сетне се добираше до наблюдателна позиция. Щом веднъж се настанеше, се вираше настоятелно, с блеснали златни очи, докато следваше движенията във водата. Веднъж, едва събрал смелост, посегна да удари с лапа, в съзнанието му вероятно се бе оформила смътна мисъл за лов; но най-едрата риба бързо му се изплъзна. Голямата уста шумно се затвори и той отново се втурна към

убежището си. Съскането му ехтеше под бараката; струйки пара излизаха от ноздрите му. Мина известно време, преди отново да се успокои.

Той беше малък Дракон – може би около петдесет сантиметра от носа до опашката. Макар че гъвкавостта на шията му бе изумителна, както и дължината и сръчността на езика му. Той го използваше да лови черните и кафяви бръмбари, които от време на време плъзваха по плочите. Схрускуваше ги с бързи движения на челюстта, като изплю-ваше твърдите им крилца. Тях пък забиваше в пукнатините между камъните на пътеката, искаше да не оставя никакви следи от присъствието си; макар че госпожа Байръс всъщност знаеше местонахождението на всеки малък склад. Бръмбарите заедно с личинките, които той надуваше изпод розетките на Лондонската гордост, съставляваха основната му диета. Плюс дъждовните червеи, когато чувстваше нужда, макар че не ги обичаше; заради техните неприятни миризми, бавните им, лъскави движения и забързаното им нагъване, докато ги атакуваха и поглъщаха. Сумтеше от отвращение, търкаше стройните си челюсти и нос и плюеше късчетата пръст и кал, с които бяха пълни всички червеи; почувства се много облекчен, когато откри първото блюдо с мляко под бараката. Макар че известно време се боеше да приближи странния предмет. Вместо това го наблюдаваше от разстояние. Беше сложен право на пътя му; пътеката, преправена от преминаването на тялото му, по-дълбоката кухня, която си бе изкопал сам и в която спеше. Приблизил се накрая, но внимателно, на петнайсетсантиметрови подскоци. Гънеше шия, несигурен; носът му мърдаше на-сам-натам, докато проучваше повърхността на купата и поемаше нежния, непознат аромат. Накрая езикът му се стрелна да докосне млякото; в следващата секунда пиеше и се давеше, неуверен как най-добре да се справи с тази странна храна. Не спря, докато подаянието не беше избли-зано до капка. Спа доволен тази нощ и стомахчето му беше пълно; за пръв път, както му се струваше, в живота му.

На следващия ден откри, че високата врата на бараката е леко откритата. Преди тя винаги беше здраво заключена; макар да е съмнително, че мозъкът му бе отбелязал този факт. Той подуши процепа, предпазлив както винаги, въртейки глава и святкайки с брилянтните си очи. Мракът го привличаше с обещанието си за убежище, гнездо; но усещаше и опасност. Може би капан. Беше същество, съставено главно от инстинкти; сега те се сблъскаха безнадеждно. Тичаше в малки кръгчета, ноктите му почукваха, стенеше лекичко; отстъпи, пристъпи, пак отстъпи. Вдигна се на задните си крака, опрян на опашка като малко зелено-

златно кенгуру. Накрая, събрал цялата си смелост, протегна лапа към ръбчето на вратата. Дръпна я лекичко. Разнесе се про-низително скърцане отнякъде; Драконът се стегна, но нищо друго не се случи. Той скочи вътре, завъртя се мигновено да се убеди, че пътят му за бягство остава открит. Още един период на неподвижност... и започна да разузнава, колебливо и като непрестанно поглеждаше зад себе си. Нищо не се случи обаче и скоро препускаше наоколо презает, душеше дъските по пода и от време на време сумтеше, когато в ноздрите му нахлуваше прах.

Беседката беше почти празна. На стената бяха облежнати някои градински сечива; от едната страна имаше малка градинска пейка. На нея, недостъпни за него, стояха кутии с боя и подобни дреболии; намотка пластмасова мрежа, купчини стари списания, различни сандъчета за семена и саксии. Спрейове и кутии отрови за плевели, обичайните плодове на крайградската култура, отсъстваха; но госпожа Байръс не напразно бе учила с теравадианците.

В дъното на беседката, точно под единия малък прозорец, имаше обла, плоска торба, пълна с някакво хрускаво вещество. Той се покатери на нея, притесни се отново от несигурната, податлива повърхност. Обърна се няколко пъти; накрая се намести, втренчил войнствено поглед в нахлуващата през отвора на вратата светлина. Скръсти предните си лапи, отпусна муцуна на тях. Въпреки всичко чувстваше се сигурен и удобно. Изръмжа един-два пъти, едва дочути звуци, накрая клепачите му се затвориха. Оранжевият блясък угасна, беше затъмнен.

Събуди се в крайна сметка от светлината, която струеше от квадратчето стъкло над него. Жълтата пътечка криволичеше по дъските; над нея пращинки злато танцуваха и изчезваха. Драконът скочи незабавно от торбата си, ноктите му дращеа; но вратата си беше все тъй отворена и му показваше тънка ивичка небе. Точно на прага беше поставена купа със сини шарки по ръбчето. Той се взря в нея, дългата му шия се полюшваше подозрително. Но нищо не беше преместено; сечивата си стояха до стената, носеше се същият аромат на суха земя и прах. Той побърза към купата. Пъхна муцуна в нея, пи жадно; и отново не спря, докато порцеланът не блесна.

Закъснял бе за първата си обиколка. Макар че е съмнително това понятие да имаше някакъв смисъл за него. По-скоро му беше навик; а в навика се крие сигурността. Той подуши внимателно през вратата, като се спря предпазливо; но фонтанът все тъй пръскаше струи, плочите лежах тихо в ранната утринна светлина. Отвъд градината къщата се издигаше висока, в едуардиански стил и масивна. Задната ѝ стена беше

измазана, макар че с годините мазилката бе започнала да се пука и бели. Госпожа Байръс бе поръчала да я преобоядисат в бляскаво бяло; контрастът с терасите от двете страни беше остър. От пътя отзад се носеше равномерно шум на трафика; но той беше приглушен, едва доловим за наострените сетива на Дракона.

Езикът му се плъзна напред между челюстите, вкусвайки очевидно утринния въздух. Той забърза напред, както винаги с пъргаво стрелкане в бързи диагонални подскоци. От едната страна стената беше покрита с дървени решетки; пълзящи растения скриваха от поглед градината и езерце-го. От другата страна барьерата беше по-ниска; но собствеността от известно време насам се продаваше. Къщата стоеше тиха, леко западаща може би, събирайки ежечасната си печалба; печалба, която привличаше със самото си съществуване тук, тъй близо до града.

До кухненската канавка някакво движение привлече вниманието на Дракона. Той посегна натам, но насекомото вече се бе пхнало в една пукнатина. Потърси го, душейки; беше изчезнало вече. Обърна се да претърси най-близкия район. Ръбът, където канавката опираше до пътеката, беше ограден с плочки в тъмно, бляскаво синьо, всяка поставена изправена в земята. Тяхната редица беше крива; върховете им бяха украсени с вълнисти зъбци. Драконът съдвка малкия охлюв, залепил се за една от тях, и забърза нататък.

Зад бараката, зад ревена и малката зеленчукова леха имаше ограда от разклатени кестенови колци, изгнили тук и там и живописно нашарени с гъби. Той си проправи път през една от отворените помежду им дупки и спря, вдигнал лапа. Близо до оградата растяха останки от стар чворест жив плет. Корените му бяха сплетени и омотани; облачета малки зелени листа стърчаха нагоре, образувайки надвиснала корона. Тук се срещаха най-големите от всички червеи, внезапно и неочаквано изскачаха от покривалото влажен хумус; и точно тук веднъж беше срещнал котка. Животното се изплаши в началото, сякаш неспособно да повярва на очите си, после се приближи сковано, с настръхнала козина. Заплаха клокочеше дълбоко в гърлото му; и Драконът отстъпи, като изплюща с опашка. Последва водопад от лапи, къс кичур бяло и черно и котката избяга с писък, мятайки се върху покрива на бараката с огромен грескав скок. Стоя там, вирайки се, повече от час; от време на време потриваше муцуната си с лапа. Козината на челюстта беше оскубана, мустаците – скъсени от тази страна и навити в краищата. Оттогава, щом мернеше зелено-златното, бързо се обръщаше, вирайки се в пространството със съсредоточеност, присъща само на обезпокоените котки. В

света на котараците Драконите бяха престанали да съществуват; те бяха фрагменти очевидно от нечие друго въображение.

Драконът спря отново под живия плет, като погледна за миг нагоре; днес обаче нищо не помръдваше. През ярката бездна на небето летеше самолет, слънцето сияеше на фю-зелажа му, когато той се обърна към летището, отстоящо на няколко километра; но не представляваше интерес. Драконът се плъзна напред, спирайки само да лапне една мокрица, която бръмчеше безцелно около падналите листа.

Достъпът до остатъка от владенията му беше добит през сходна дупка в някога равната линия на оградата. Тук Драконът изведнъж се почувства по-сигурен. Тревата в неподдържаната градина бе израсла висока; под прикритието на нейните спадове и вълни беше скрит от всички, освен от най-бдителните погледи. Основите на старите стени криеха богат набор вкусни насекоми; отгоре будлеите люлееха бяло-пурпурните си кичури цветове. През горещите следобеди се появяваха пеперуди; той обичаше да следи сияйните им полети, като тихо съскаше и посягаше леко, на игра. Понякога, когато насекомите се спускаха към широко разперените глухарчета, той ги нападаше. Никога не пропускаше; но в тях имаше малко месо. Изхвърляше крилцата раздражен; муцуната му се оцветяваше в пастелния им пращец, светлина в допълнение към собствените му бляскави люспи. По-късно, уморен от играта, се свиваше да поспи в уютпаното си гнездо от трева. Както спеше сега.

Госпожа Байръс не беше сигурна кога точно е осъзнала съществуването на Дракона. В началото той беше сянка; следа, усещане, проблясък в здрача. Едва по-късно, и като на отделни дребни етапи, доби форма и цвят. Макар че все още най-добре го виждаше с ъгълчето на окоото си; поглед, който, ако внимаваш много, открива повече от съзнателен, целенасочен оглед. Тъй както съзнанието, унесено от плъзгането на кои, се изплъзва на свой ред към светлината на други светове. Тя се усмихна на това и се качи по стълбите, като го остави на слънчевата му суетня. Беше виждала много странности; видени и накрая приети. Бе съзирала огньовете да сияят там, където не може да има огън, огньовете, които горят сребърни срещу високия сняг; беше виждала тул-па, съществуването на съзнанието, да се плъзга мистериозно през една след друга странни стаи. Докато жреците пееха, мантрите се удължаваха; деликатни линии от тебешир и пясък, растящи с часове, със седмици, в чест на Бог, който е бил, но и не е бил. В сравнение с това Драконът повече или по-малко не беше нищо особено необикновено; не и в действителната схема на нещата. Той идваше от Отвъдния свят, където действителността и

приказката се сливат, чуждо място навярно за всички праволинейно мислещи хора. Беше едно цяло с ягуарите и пумите, които плашат градските жители и цъфват във вестниците само за да изчезнат преле; черните кучета, родени от светкавиците, които са тероризирали хората в отминалите времена. Техните собствени страхове, сдобили се с форма и плът, идват да отбележат недоволството си на масивните дъбови врати на черквите, да оставят белези, видими за целия свят. Макар че в Дракона нямаше нищо страшно; не и ако той се беше явил всъщност от собственото й съзнание.

Тя взе една книга, стара и подвързана с кожа. Бавно зап-релиства страниците и откри абзаца, който търсеше. Няма нищо странно, прочете, във факта, че винаги съм умеела да създавам собствени халюцинации. Интересното е, че в такива случаи на материализация другите виждат мис-лоформите, които евентуално съм създала. Тибетците не постигат съгласие в обясненията си за този феномен; някои смятат, че материалната форма наистина е въплътена, а други преценяват съществуването и като прост случай на предположение, мисълта на създателя впечатлява и други и ги кара да виждат това, което вижда той.

Госпожа Байръс затвори книгата и я остави настрана. Мадам Дейвид-Нийл бе разбирала донякъде; поне толкова вероятно, колкото изобщо човек би могъл. Тя отметна глава назад и се облегна върху тъмния плюш на креслото. С времето светлината от високите прозорци пред нея взе да се разсейва. Съзнанието й се рееше сред десет хиляди поля на Буда.

Имаше много предположения в началото, когато се засели на улицата; висока самотна жена, тъй мрачна и сурово облечена, копата й металносива коса винаги тъй спретнато фризирана, придържана здраво на място от големи гребени. Тя е стара, много стара, казваха някои, но огромните й очи бяха блестящи и ясни, с цвят, който не се описва с лекота, кожата по широките й високи скули беше гладка. Навярно я смятаха за богата. Съседите бяха решили така, като следяха внимателно внасяните мебели; масивни, не модерни и черни. Съпруга на плантатор, на комисар; или още по-висша класа, казваха някои и кимаха знаещо. Други огласяха мрачните си разсъждения. Англия, казваха, била за англичаните; Британия – за британите; черните земи – за черните хора, белите земи – за белите. Тези обаче бяха от злопапетниците; когато я пресрещаша на улицата по пътя й към магазините, откриваха, че не могат да понесат спокойно погледа й. Лицето й беше благородно и спокойно; но тя гледаше в теб, през теб по начин, който бе притеснителен. Те повтаряха

подозренията на жените си; тръшваха входните си врати; настаняваха се, облечени, за вечерите и телевизията си.

Може би госпожа Байръс чуваше слуховете, може би не. Тъй или иначе това нямаше значение. Не беше богата; малкото спестено от цял живот тиха служба, пенсия от правителството, което накрая бе признало ценността ѝ, но това беше всичко. Да върне принадлежностите си обратно – вещи, събирани толкова много години, бе изтощило негоялемите ѝ ресурси; но беше в съответствие с желанията на Сахиб. Неизказани може би, но при все това ясно усетени. Що се отнася до останалото, някога, навремето, бе имало гняв, но това беше в едно минало, твърде далечно дори за да си го припомня. Тогава, разбира се, очите ѝ бяха светили, бузите ѝ бяха почервенявали, но и това беше твърде, твърде отдавна. Тя бе видяла много човешки слабости оттогава насам; нейни собствени и тези на другите.

Отпусна се по-дълбоко в креслото, в кабинета, който бе изградила за себе си и където, обкръжена от познати неща, се чувстваше най у дома. Тук бяха квадратните тъмни до-лапи с техните орнаментирани, навремето позлатени дръжки, големият бюфет с огледален гръб, застанал на множество малки крачета; етажерките с черните им гравирани горници, майсторени с такава жестока грижа. Бронзови подноси сияеха меко от стените; Хануман, маймуната бог, се пъчеше над огнището, сгазил дребните си врагове. Свещената кобра простираше седемте си качулки; докато в алкова стояха стари кафеници с крушовидни тумбаци и дълги извити шии. Всички те не представляваха ценност, тя си го знаеше, но не би се разделила доброволно с тях. Те говореха за друг живот, друга земя, и двете изчезнали в миналото. Някъде обаче перките на вентилаторите все още шушнеха, звукът им се смесваше с шумоленето на дърветата в градината; слънцето гореше през процеците на боядисаните в бяло щори. Госпожа Байръс се усмихна леко на себе си. Когато поставяха детето Буца под розовото ябълково дърво, сянката му ставаше неподвижна; това бяха Земята и космосът, който се върти около нея. Сенките може би оставаха неподвижни и в паметта.

Тя поклати глава със затворени очи. Имало бе хубави мигове в онези далечни дни; когато беше млада, преди да познае болката. Те сияеха в съзнанието като лъснатите болнични палати, в които се бе озовала, униформите на младиге мъже, които отдаваха чест в тяхното червено, синьо и златно. Макар че беше трудно, предположи тя, да вижда нещата в истинската им светлина; трудно поне за човек, наскоро дошъл от дома и тъй нетърпелив. Майка ѝ ѝ нашепваше предупреждения, намеци,

подсказвания; спомни си внезапния гняв, с който дрънчеше с кухненските съдове, удара, оттекнал в купата, която държеше в скута си. Тя, която по принцип беше толкова мека.

– Никога не се усмихвай пред тях – беше казала веднъж горчиво. – Никога не им показвай зъбите си. Иначе биха могли да узнаят...

Всичко това изглеждаше безсмислено в ярката обстановка, в яркия нов живот, смътно като детински страхове. Макар че детските страхове често са достатъчно остри; сен-ко-зверовете имат зъби и нокти, и очи. Те съществуват, разбира се, и имат своето битие; но техните царства лежат отвъд стаите на спалнята.

Цветята, визитните картички, донесоха нови отговорности, невъзможни за отказ, избуяващи в този климат, настъпателни. Тя се въртеше безпомощна между недостиги-мите полюси; навеждаше несигурно очи, чувстваше се обсадена. Това правеше ухажорите ѝ по-пламенни.

Един млад човек бе станал специален за нея. Тя се съп-ротивяваше; но при все това мечтите бяха дошли. Пътуването над толкова много океан; къщата, в която щеше да влезе като булка, голямата къща в земя, която никога не беше виждала. Не го винеше и тогава не го бе винила; но беше трудно. Той трябваше да бъде предупреден от отклонените очи, от шепотите; от гарвановия блясък на косата, от кожата, която загаряше толкова лесно, колкото и да се мъчеше да избягва слънцето. Тя трябваше да го предупреди; но гърлото ѝ сякаш се бе задавило, думите отказваха да излязат от него. Сплиташе пръсти в скута си; докато чудовищното откровение дойде, моментът, който не можеше да бъде избягван повече.

– Отвори уста – каза той невярващо. – Отвори уста... Стресната, тя се подчини; и звуците на малкия оркестър, шумът на вечерящите избледняха някъде. Той я стисна за челюстта и обърна главата ѝ като че ли въртеше глава на кон, преди да се дръпне назад. Краката ѝ най-сетне се раз-мръзнаха и тя избяга от това място, остави шала, чантичката си, изтича в горещата, миризлива нощ. Откъсна цветята от роклята си, букета, който бе събирал всички погледи; носен на кръста, като в романите, които беше чела. Но романът вече бе приключен. Една игла се заби в пръста ѝ. Кръвта, която потече, беше достатъчно червена, ярка като на бяло момиче; останалото от нея беше преструвка и обез-честено.

Драконът сънуваше. Краката му помръдваха, дишането му стана по-настойтелно; накрая стреснато отвори очи. Те блеснаха за миг притеснено; но тревата наоколо бе недокосната. Слънцето вече беше ниско, сенките на оградата се промъкваха напред и се бе надигнал бриз,

разпръсквайки дневната топлина. Той примигна, бръсна леко муцуната си и побърза към живия плет. Точно какво беше сънувал, не можеше да си спомни; но имаше движещи се големи сенки, шум и кръв, и страх. Той се втурна към малката беседка, към сигурността на торбата си.

Госпожа Байръс се изправи и с леко съжаление потри лицето си. Индия, както се твърди, беше земя на призраците; изглеждаше сякаш някои са заминали с нея, заключени в чекмеджетата и зад облицовките, сега готови да бъдат пуснати. Тя остави книгата на полицата и отиде в спалнята си. Свали украсените гребени и започна внимателно да реши косата си.

Не беше, разбира се, способна да остане на работа; не и след срама, който бе донесла. Като си мислеше за това, присви за миг вежди, ръцете ѝ спряха да се движат. След първия гняв именно срамът беше най-труден за понасяне. Но тя трябваше да си го носи, понеже бе съгрешила. Как ипо какъв начин, беше станало болезнено очевидно; и историята се разнесе. Същата мисъл беше във всичките техни умове, същият поглед в очите им; Матрон, свещеникът, ириятелчетата работници в палатите, безликите жени, които търкаха и лъскаха подовете. Тя седеше до тоалетката си, югава, както сега, докосваше кожата, която я бе предала, докато големите ѝ тъмни очи наблюдаваха с униние; сутринта си беше събрала нещата. Но и да бягаше, както трябваше, както се мъчеше да избяга, по мнението на останалите слухове я преследваха. Въпреки красотата ѝ, а тя беше прекрасна, о, да, беше ренегат, изгнаник; черно момиче, което се опитва да мине за бяло. Докато накрая не стигна до големите снегове, и там най-сетне може би белотата беше достатъчна за всички.

Тя се разсея за малко, с мътни очи. И тази мечта също скоро бе обезсърчена. Настъпиха трудни времена в станциите по високите хълмове, защото самата земя беше сурова. Земята и хората ѝ. Жените идваха при нея, преминаваха километри през снега; коремите им разцепени от ревност, техните вътрешности в ръцете им. Тя ги спасяваше, спасяваше децата им; стана за тях като бог. Но собствените ѝ ръце не можеха да се изчистят отново. Хълмовете нямаше да бъдат чисти никога; те бяха опетнени с повече от светлината на залеза. Докато не видя как се правят мантри. Тогава осъзна, че всичко е било илюзия, болката и страданията са преходни като насладите на радостта. И в крайна сметка има покой.

Госпожа Байръс се надигна, наметна раменете си с шал. Слезе до кухнята, започна методично да приготвя вечерните ястия. По-късно телефонът звънна. Тя отпусна биячката на мястото ѝ, отиде до стената.

Стоя известно време вслу-шана; после се усмихна.

– Разбира се, сестро – каза. – Да, ще дойда веднага.

Драконът беше едновременно озадачен и стреснат. Вдигна глава, наклони я, отпусна я отново, докато дългата му челюст почти докосна земята; шията му беше изпъната, схваната от шока. Той повдигна несигурно лапа, свали я отново; телцето му трепереше, изпънато като за полет. Но като че ли не беше способен да отклони очи от гледката пред себе си.

Имаше непознати в градината; дивото място, което едно време беше част от владенията му. Хората напредваха равномерно, в ръцете си носеха странни неща, които джафкаха и пицяха, бълвайки струи бледосин пушек. Дървета и храсти падаха от раз; слънчевата светлина удари стените отвъд, под странни и неочаквани ъгли.

Драконът отстъпи назад, лапа след лапа, към убежището на живия плет. Хората вече бяха близо до оградата, прекрасната му трева беше изчезнала почти напълно. Ярко пламтеше огън, захранван от сухите клони; по-късно димът се закълби ниско, добавяйки киселината си към петролните изпарения. Защитни мембрани се плъзнаха по очите на Дракона; той примигна, не можеше да съдържа нервите си повече. Хукна към къщи, самият той бърз като пламък, гмурна се в старото си убежище под градинската барака.

Непознатите струпваха снопове клонки, като ги късаха грубо с ръце. Влачеха ги към огъня и пламъците лумваха отново. Те блестяха ярко в нощта; когато най-сетне угаснаха, Драконът пак се впусна в проучване. Промъкна се през оградата, приближи трепкащата купчина пепел. От нея още струеше горещина; стените още бяха залети с мътно и чуждо сияние. Той наклони глава, все още не повярвал изцяло. Градината беше сведена до квадрат пръст и корени; чуждо място, в което никога не би могъл да се чувства сигурен отново. Тъжно постоя известно време, после се върна в леговището си. Вече не се чувстваше в безопасност дори на торбата си. Лежеше притиснат в земята, наблюдаваше хоризонталната ивица по-малък мрак пред него, собствените му очи сияеха в богат, наситен кехлибар. Чудеше се как господарката му, ако наистина я мислеше за такава, е позволила подобно нещо; но госпожа Байръс, разбира се, нямаше какво да каже по въпроса. Пред вратата на съседната къща през цялото време бяха спирални камиони; в малката предна градина сините и бели дъски, които бяха стояли килна-ти толкова дълго, най-сетне бяха махнати.

Драконът видя и много други странни неща в течението ма

следващия ден.

Децата, които новодошлите доведоха със себе си, бяха непривлекателни. Момичето, бледо и тантуресто създание, си присвои за своя стая малката спалня на тавана. То боядиса стените ѝ сини и прекара над седмица да ги украсява със сърчица и дъги. Госпожа Байръс, наблюдавайки тази дейност, се усмихна малко тъжно на себе си. Резултатът, разбира се, щеше да е отвратителен. Тя се чудеше, и не за пръв път, за липсата на великодушие в християнския бог; за липсата на благородство, което тъй често съответства на равна липса на умение. Изведнъж определена Сянка беше в стаята. Нейният съпруг, Сахиб. Странно как тя все още мислеше за него по този начин. Това винаги беше нещо като шега помежду им; а може да бе имало и сериозните си страни. Може би старите идеи още живееха в нея, имаше стремеж към изкупление. Той се усмихна със същата тъга; и тя сведе глава. По-късно, за да отпусне ума си, взе герге-фа за бродиране. На панамата израстваха бродерии на други богове, тъмни танцуващи момичета; и накрая – дракони. Техните очи бяха кехлибарени, коремите им – стегнати и бледи. Телата им блестяха в зелено-златни люспи. За известно време тя напълно игнорираше градината и езерце-то. Ако беше разочарована да открие беседката напусната, не го показва; и бездруго донякъде го очакваше. Все тъй оставяше подаръците мляко; после приготвяше собствената си храна кротко. Всеки обелен морков, всяка изплакната и разполовена тиквичка бяха сами по себе си завършено Действие, без да им трябва мотив.

Лиъм, най-малкото от децата от съседната къща, беше на шест, макар че още не искаше да говори с думи. На тяхно място издаваше определени звуци; майка му, дребна жена с вид на победена, знаеше смисъла на всичките. Най-честата, гърлено гъргорене, означаваше, че нещо изпитва болка; макар че тя много отдавна бе заключила, че е най-добре да се преструва, че не го чува. Нямахше му нищо нередно на детето, нищо, което времето да не може да оправи; и във всеки случай измъчването си имаше предимствата. То го спираше да се пречка, не му даваше да ѝ се пъха под краката. Писъците бяха прекалено силни за нея; всичко беше прекалено; къщата, работниците, постоянното блъскане на чуковете. Един от мъжете донесе на момчето котенце; малкото същество мяукаше и беше шкембесто. Взето твърде рано от котилото, ако тя съдеше правилно; не че особено я беше грижа за котки. Гадни мръсни същества, винаги се пъхат под краката ѝ като Лиъм. При все това тя направи каквото можа само за да получи в отговор мръсотии. В коридора, под мивката, на новопоставения паркет. Тук вече побесня; добави пипер към

мръсотията, натика в нея муцунката на малкото същество, за да го научи на подобри обноски. После Лиъм го отнесе и тя чу гъргоренето да започва отново. На следващата сутрин то беше мъртво; влажен вързоп на самото себе си, почти незабележим, докато едва не го настъпи. Лиъм го беше удавил в дупка, която бе напълнил с вода; беше свеждал надолу главата му много пъти заради удоволствието от мехурчетата, пускайки го от време на време да му позволи да кашля и плюе. Но и това беше също толкова маловажно; той просто растеше като здраво, нормално хлапе.

Драконът наблюдаваше процеса, отново озадачен. Вдигнатата му лапа потръпваше, главата му се люлееше и накланяше, два пъти малките му крилца се вдигнаха и разтвориха, сякаш наистина беше готов да отлети от това място. Когато всичко приключи и малкото същество не даваше повече признаци на живот, мъжът дете изгуби интерес. Той се запрепва към къщата, забравил кофичката и лопатката си, вече скимтящ за храна.

Драконът пристъпи напред през опасното открито пространство. Подуши малкото животно; но очите му бяха затворени, набитата в козината му кал бе започнала да се спи-ча тук-там. Той се взря в къщата. Както винаги, изражението му беше неразгадаемо; но изглеждаше, че в този момент очите му светят с огън, по-силен от обичайния плам. В къщата жената се облегна уморено, с чаша в ръка. Пиеше жадно от нея, изпитваше жаждата, която винаги ѝ извеждаше само временно задоволена. Както обикновено, беше опитала да издържи през деня. Справила се бе добре; вечерята беше в печката, преди да се обърне към ъгловия бюфет. Изпитваше странна нужда от предпазливост. Само преди миг, погледнала към градината, беше сигурна, че е видяла проблясък на зелено и златно; като че ли някакво малко бляскаво животно се бе плъзнало под оградата. От личен опит знаеше какво означават подобни визуални явления. Беше се вцепенила от притеснение; но сега, когато изпаренията на джина проникваха в мозъка ѝ, се чувстваше по-спокойна.

Накрая Лиъм се унесе в сън; внезапно и неочаквано, както му беше присъщо. Той се отпусна във високото столче, което все още използваша, останки от храна засъхваха в ъглите на устата му. Ако само Манди можеше да спре да издава онзи проклет неприятен звук. Блъскането от касетофона се носеше надолу по стълбите, безкрайно и повтарящо се; но майка ѝ знаеше, че виковете няма да имат ефект. Тя дори нямаше да ги чуе. Запали си цигара, погледна бързо към китката си. Съпругът ѝ щеше да е у дома точно в шест; и вечерята най-добре да е на масата или

той ще научи защо закъснява. Имаше време обаче да си довърши питието.

Не че Том не беше добър с нея по свой собствен начин; тя наистина му бе много благодарна. Имаше си недостатъци, но той просто си беше такъв. Бе наследил баща си; истински чепат стар пън, както често обявяваше. А баща му е бил ужасно див на младини. Тя мечтаеше, разбира се, да може да поговори с него за Лиъм; но темата беше много деликатна. Опасна, ако Том тъкмо се е върнал от кръчмата. Той си имаше свой собствен подход, също като баща си преди него; тези хора в бели престилки, тези доктори и психиатри, какво знаят те? Продажници, цялата им глутница; трябва да си намерят една сериозна професия да бачкат, да открият какъв е истинският свят. Никой негов син няма да се нуждае от помощта им; ако знаят какво е добро за тях, най-добре да стоят далеч от пътя му.

Жената отпи още една глътка джин. Том трябваше да се справя с много неща; тя винаги си напомняше за това. Всички онези години робуване; и той, макар и пълноправен касапин, получава като помощник-месар. Промяната с повишението беше неочаквана; но той я бе сграбчил с две ръце и тя се гордееше с него. Вече беше мениджър; което бе и причината да вложат всяко пени за купуването на тази къща. Тя се бе колебала. Не беше спорила обаче; Том не обичаше да му противоречат, когато е решил нещо.

– Просто си помисли – беше казал. – Трийсет шилинга на час ни дават само за да си седя там. Трийсет и шест лири дневно. Не можем да изгубим...

И това беше краят на обсъждането.

Тя потрепери леко. Мисълта за белите престилки се смесваше с обрза на абатоара; касапницата, както той предпочиташе да я нарича. Никакви такива глупави обиколни термини за него. Редиците мъже като извънземни в защитните си облекла; съскат големи дюзи; и потокът пурпур, кръжаш около сифоните. Беше посетила работата му веднъж по негово настояване; но бе отказала да се върне отново. Лиъм смяташе мястото за забавно; беше гугукал и гъргорил през целия изтощителен път към дома.

Шумът отгоре спря внезапно. Тя вдигна глава. Дъщеря ѝ се бе надвесила на прага.

– Гладна съм – каза обвинително. Жената угаси цигарата си.

– Добре – въздъхна уморено. – Добре, мирясай. Идвам...

Драконът имаше проблем; проблем от най-лошия вид.

Беше започнало съвсем невинно; невинно поне от негова страна. Хората от съседния двор бяха придобили – или пък им беше дадено – кученце; четиримесечна овчарка, с лапи като големи меки гъби и пухкава, лъскава козина в черно и оранжево. Башата на Лиъм, як червенобузест мъж, от когото Драконът толкова се страхуваше, се бе хванал на работа и бе забил голям кол в твърдата земя до кухненската врата. Към него я вързаха, без никакво подобие на колиба. Колибите струват работени с пот пари; освен това кучето трябваше да расте яко. За кучетата е задължително да стават сурови и умни; и процесът започва незабавно. Тя I шака известно време, смесвайки скимтенето с обнадежде-ии джафкания; но в крайна сметка като че ли свикна с мястото си. Намести се, с нос върху лапите, и се зае да наблюдава кухненската врата на метър от нея. Ето я, отвори се и излезе малко момченце. Беше пълничко и рошавко, вървеше с препъваша се, несигурна походка. Опашката на кученцето започна да удря по земята; но детето не направи нищо в отговор. Тръгна с безизразно лице; след малко се отдалечи. Когато се върна, носеше заострена пръчка. Остана на разстояние и я заби в муцуната на овчарката. Тя се изви, въртейки глава, ограничавана от късата верига. Пръчката пропусна със сантиметри. Лиъм удари отново, като се прицели в очите. Започна да гъркори.

Драконът беше привлечен от шумния израз на страдание. Изостави храненето, проправи си път под живия плет. Известно време не беше в състояние да намери източника на притеснение; стара барака, построена главно от картон, препречваше пътя му. Най-грозният предмет в градината, това беше и единственото нещо, на което позволиха да остане. Принуди се да мине по-напред, отколкото бе приемливо, по откритото пространство. Накрая намери ограничена сигурност в купчина стари шайги; част от боклука, който новодошлите бяха донесли с тях. Дойде навреме да види кученцето, уморено от смъртоносната игра, да бутна нежно малкото момченце с глава. Лиъм падна шумно на дупенцето си и започна да вие.

Вратата на къщата се отвори. В ръката си слабата жена стискаше старомодна тупалка. Размаха я, стиснала устни в тънка линия; кученцето започна да пищи.

Драконът остана слисан, вцепенен. Имаше момент може би, когато беше объркан; но сигналите за болка не могат да се сбъркат. Той примигна и изсъска, драскайки с лапи, но отново инстинктите му се сблъскаха. Част от него искаше навярно да помогне на страдалеца; но преобладаващата му нужда беше да остане скрит, настрани от всички други

погледи, освен този на госпожа Байръс. Тя със сигурност никога не би позволила такива работи; но госпожа Байръс не беше вкъщи. Това добавяше към безпомощността му; той танцуваше на място, в агонията на нерешителността.

Побоят като че ли продължи векове. Когато приключи, овчарката се изтегли, колкото веригата ѝ позволяваше, по-назад и се просна там. Последно проклятие; после вратата на къщата се хлопна шумно. Драконът се приведе и преглътна; и светлината над него помръкна. Той вдигна глава, примигна. Беше останал прекалено дълго. Лиъм се бе навел над него. Очите му сияеха; а в ръка държеше заострената пръчка.

Драконът избяга, бърз като пламък; надолу по пътеката, във и през живия плет. Пъхна се под бараката, прокопа си път колкото се можеше по-навътре в мрака. Изсъска отново и се разтрепери, драскаше с лапи земята; а пред него светлината отново помръкна. Момчето все още стискаше оръжието си; и движенията му сега, когато интересът му беше съсредоточен, бяха по-целенасочени. Легна с тихо из-пъшкване и започна да си проправя път в тясната цепнатина. Пръчката се клатеше, идвайки все по-наблизо.

Драконът си пое дълбоко дъх още веднъж. Беше в капан; сърчицето му, както тупаше, би могло да изхвъркне от телцето му. Пръчката посегна; и страхът у него се взриви в огромен изблик на светлина и горещина. Светлината беше почти заслепяваща в затвореното пространство.

Госпожа Байръс се забави в болницата. Не беше един от обичайните ѝ дни за посещения; обаждане по обед бе изисквало вниманието ѝ и тя остана, като тихо напредваше от палата в палата и помагаше да бъдат успокоени и настанени новите пациенти. Говореше им на майчиния им език или поне приблизително на него. Хинди, каквато го бе научила на майчиния си скут, пушу, който бе изучавала при обстоятелства, често притеснителни и странни; но имаше бегли познания и за много други диалекти. Тя познаваше тези хора, разбираше гордостта и страховете им; след трудното начало беше станала истинска опора, извор на сила за пациентите и персонала. Макар че подобно определение никога не би ѝ хрумнало. Главният ординатор, самият той отруден англо-индиец, осъзнаваше стойността ѝ; а думите му имаха тежест. Той беше и онзи, който я защитаваше, със сигурност, когато администрацията подпитваше за неофициалното ѝ присъствие; но това тя също не знаеше. Голямото място се нуждаеше от нея, трябваше му много като нея, но рядко се намираща такива.

Тя потри уморено очи, докато автобусът се изкачваше по високия

хълм към дома ѝ. Днес като че ли много сила бе изтекла от нея и се чувстваше пресушена; макар че, разбира се, това се дължеше просто на възрастта. Беше притеснявало преподобния Байръс, Сахиба, с нарастваща сила, докато службата му течеше към края си. Той естествено никога не се бе оплаквал от умора; единственото, което правеше, бе да се напъва още повече. Тя го кореше за това меко; но отговорът му винаги беше един и същ. Взимаше ръката ѝ и я придърпваше към себе си, докато лежеше в дългото тръстиково кресло.

– Господ осигурява работата, Ричиенда – казваше с усмивка. – А на нас е оставил да подсигурирм силата.

И тя му се усмихваше в отговор, полагаше нежно ръка на челото му, а вентилаторите се въртяха, мушиците също се въртяха в безкрайната кадифена нощ. Образът се бе запечатал дълбоко в нея; сега беше с нея. Тя не го отхвърляше, по-скоро приветстваше възпоминанията му. Беше успокоение, изпратено от същия Господ, който и да е той.

Автобусът стигна до спирката ѝ; тя слезе и изчака, докато успее да пресече широкото, непрестанно натоварено шосе. Зави зад ъгъла, мина край старото кино, което сега беше супермаркет, и се насочи към къщата си.

Спря, леко намръщена. Обичайно тихата улица беше пълна с шумотевица. Съседите излизаха и се събираха; светлини от кехлибар и синьо бляскаха от покривите на коли. Отраженията главозамаиваха; тъй че тя вдигна ръка да прикрие очите си, с другата още стискаше чантичката с ключовете. Имаше полицаи с радиостанции и папки, други, които носеха живописни оранжеви горни дрехи. Въпросите я объркаха за момент. Да, тя е госпожа Байръс, да, това е къщата ѝ. Как би могла да помогне?

Започна се викане. Кой беше онзи як червенобузест мъж, който така яростно размахваше ръце? Смътно разпозна съседа си; съпругът в семейството, което се беше нанесло в съседство. Но това не беше нейният съсед. Гневът заличава личността; виждала бе подобни бесни лица и преди. Те обкръжаваха колата, в която седеше тя безпомощна; докато юмруци започваха да удрят по покрива и прозорците, Сахиб безплодно се мъчеше да запали двигателя. Те бяха представлявали неговото паство някога, неговите приятели може би; но вече не бяха приятели. Зли духове ги бяха обладали.

Госпожа Байръс поклати глава. Някой очевидно е бил наранен. Детето, пухкавото странно мълчаливо момче. Изгорено с някакъв химикал; някакво отровно вещество, скрито в нейната барака.

Тя отстъпи притеснена; и кръсъците се удвоиха. Ето го

доказателството, което им трябваше; вината беше изписана на лицето ѝ.

Но тя не притежаваше химикали, не държеше такива изобщо. Някои градински сечива, стари вестници може би; нямаше нищо против да дойдат да видят лично.

Обвиненията не бяха свършили; нито пък щяха, осъзна тя. Гневът на човека беше насочен към света; покривало и оправдание за собствената му неадекватност. Лиъм, синът му, бил видян да се измъква изпод бараката ѝ. Да пълзи и да пиши, а от дрехите му се вдигал дим. Може би щели да спасят зрението му; но само да видела тя лицето му. Бедното му, подуто лице...

Госпожа Байръс кротко отвори предната си врата и тръгна напред, докато останалите вървяха по петите ѝ. Беше виждала предостатъчно обезобразени лица; повечето принадлежаха на трупове. Едно от тях беше на съпруга ѝ.

Ръчните фенерчета бляскаха подозрително в малката барака. Лъчи-те опипаха тавана, стените и пода. Полицията дигна капациите от тенеките, подуши мрачно и се съгласи. Нямаше нищо там.

И все пак не бяха приключили. Нещото трябва да е в къщата. Или пък тя е замесена в станалото. Да, точно това ще е, промъкнала се е вкъщи следобед, отървала се е от доказателствата. Тя, негърката, е дошла на тази уважавана улица, нарушава живота на местните хора, трови децата им. Да, трови децата им! Той я стисна за рамото и я разтърси. Куршумът удари китката ѝ; единственият изстрел, даден от тълпата, когато колата най-сетне потегли. Нямаше болка тогава; тя се взираше изумено в червената дупка в плътта си. После рукна кръв; и тя посегна методично да намери точките за спиране на кръвотечението.

Изстрелът бе засегнал двамата; килимът беше оцветен под седалката на Сахиб, пръстите му бяха плъзгави, където стискаха волана. Тя каза:

– Най-добре карай към болницата. Но той бе поклатил глава.

– Съжалявам, скъпа моя – каза едва чуто, – не мисля, че ще успее да се справя.

Беше успял, разбира се; винаги се справяше с поетата задача. Но не Байръс Сахиб вкараха в спешното отделение; духът му вече си беше отишъл.

Бунтовете се бяха разпространили по това време. Абажурът на лампата се клатеше и въртеше; ординарецът, който превърза ръката ѝ, се свиваше под нивото на прозорците. Раната се излекува; но китката ѝ така и не възвърна гъвкавостта си. Сега тя нададе слаб вик при внезапната

болка.

Драконът чу звука от мястото, където чакаше, и последните му съмнения се разсеяха. Господарката му беше в опасност; и той усети силата да нараства в него. И той самият растеше, нарастваше за секунди. Отстъпи и се присви, изви бляскавите си очи към дребните хора пред него. Вратът му се сведе; огън бликна между челюстите му. Облиза къщите и улицата, и хората, и колите. Заобиколи госпожа Байръс, защитавайки я; останалите бяха погълнати. Блясъкът ги заслепи и тъй и не съумяха впоследствие да обяснят какво им се е случило.

– Нещо като светкавица беше – довери един от младите полицаи на началника си. – Удари къщата, после като че ли рикошира. Тъй трябва да е, единственото логично предположение.

Сержантът поклати глава, прерови листовете хартия в ръцете си и му предложи да почне отначало. Светкавиците не пасват добре в полицейските доклади; а отскокливата разновидност – най-малко от всички.

Побеснелият касапин единствен видя какво им противостои; тъй че избяга с писъци и беше много доволен по-късно, когато белите престилки го обкръжиха и му донесоха сигурност. Той им разказваше историята отново и отново; голямата глава се свежда от небесата, пламтящите очи, присвити като на котка в гнева им, устата, която изригва огън. Да го видиш било като да надникнеш в ада. Докторите пишеха трескаво, потриваха спретнато оформените си бради, после подкарваха към крайградските си вили, където децата им подреждаха играчките си на полици с етикет-чета. Логиката триумфираше.

Истерията бързо става заразна. Паниката се разпространи от фокуса си със скоростта на светлината. Улицата пред къщата се напълни с бягащи тела, които се препъваха едно в друго в бързането си да избягат и те не знаят от какво. Бяха употребени пистолети и пушки за разпръскване на тълпи, полицейски коли излитаха с вой от гаражите си. Драко-нът реवेशе и тътнеше, висок до облаците и осветяващ небето. Горещи ветрове откъснаха дрехите на госпожа Байръс. Тя вдигна ръце; и крилете му се разгънаха с тътен като отекваща гръмотевица. Той се зарея, бляскав и отмъстителен, в новата си среда.

Слуховете ставаха все по-невероятни. Докладите говореха за животни, което тероризирало небесата; имаше истории за огнени топки, комети, извънземно нашествие. Светкавици бляскаха и светеха; странни плазми кипяха и се разпростираха. Най-всекидневните предмети, дървета и покриви на къщи, градински бараки бяха очертани с яростен и дългоцветен блясък. В обкръването малката овчарка скъса веригата си и

хукна, в ума ѝ се оформяше началото на мисъл, която впоследствие се оказа истина; че светът е голямо място и не е пълен изключително и само с хора, които приковават животни към колове, за да ги бият с телени рамки. Нищо повече не се чу за нещастния Лиъм; а майка му свърши бягството си в самия край на града. Там, където ѝ се стори най-добре да продължи с по-спокоен ход. Тя и дъщеря ѝ се настаниха в крайна сметка в една селска махала, където поне дневното напрежение беше най-слабо.

Драконът се гърчеше отчаяно, сега огромен и самият той рядък като облаците. Изстрелите, ракетите се впиваха в него и го пронизваха. Усещането беше разфокусирано; но имаше все пак ясно усещане за болка. Той осъзна тогава естеството на освобождението, равнината, на която в действителност принадлежи. Последна конвулсия; в далечината изпищя жена. Струя от нещо тъмно и лепкаво покапа китката ѝ; странният дъжд плискаше на пътеката пред нея. Тя го зяпна; но още като го гледаше, петната изкипяха до нищо. Тръгна си към къщи, озадачена от халюцинацията; ако е било халюцинация. Беше чела книги по темата; и най-странният феномен би могъл да бъде обяснен. Фалшиви ветрове нападат червената пустинна кал; вдигат я със сила на торнадо; насекоми в масовите си събирания отделят подобна на кръв течност. И все пак спря с ръка на градинската вратичка. Небето на запад беше яростно червено; пред него последният облачен щрих на вечерта прие змиевидната форма на дракон.

Източното небе беше чисто и зелено, въздухът – прохладен след бурната нощ. Госпожа Байръс се движеше тихо, от къщата към изкуственото езерце. Там поседна на края му; разнесоха се плисъци, докато пръскаше храната от купата, която носеше. Жената намести шала на раменете си, погледа малко; после отиде до малката барака. Вратата ѝ беше откряната; на прага тя постави порцеланова купа със сини шарки по ръба. Поспря за малко; после във внезапен порив изтръска и разпуха торбата, която лежеше в дъното на малкото помещение. Драконът щеше да е уморен след всичките си приключения; трябваше му удобно място за почивка. Когато се изправи, госпожа Байръс се усмихна леко. С ъгълчето на око си долови блясък на зелено и златно; сякаш някакво дребно животно наистина се промъкваше под живия плет. Тя не изпита желание да се втренчи в него или да го търси; вместо това тръгна към къщата и тихо затвори кухненската врата.

КРАЙ

© 1990 Кийт Робъртс

Mrs. Byres and the Dragon, 1990

Сканиране, разпознаване и редакция: Енеуа, 2007

Публикация:

Дракони – фантастична антология

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3612>]